

okna potresejo soli in peska, da potegujeta mokroto na se. Sol nakupičijo v mnogoverstnih ličnih stavkih, ki ostanejo do spomladi; na pesek pa položé ponarejene krasne cvetlice, ki lepšajo okna. Vsaka hiša se obnaša v tem po svojem in skušajo se, kdo bo kaj lepšega napravil. Zato se o lepih zimskih dnéh ljudjé radi sprehajajo po ulicah in ogledujejo okna.

Tudi z vratami je taka kakor z okni; v Petrogradu imajo po dvoje, pa celó tudi po troje in čvetero vrat. Malo-rusovski kmetje imajo do svojih podzemeljskih koč pokrito pot, po kateri se po stopnicah do hišnih vrat pride. Enaka je tudi v Petrogradskih hišah, le s tim razločkom, da se gré po stopnicah gori ne doli, in potem še le, ko se je skozi ene vrata šlo, se pride v zakurjeno vežo.

Pri nas morajo revni ljudjé v marsikterih krajih ob hudi zimi strašno veliko mraza preterpeti; v Petrogradu so veliko bolj mraza obvarovani. Ne le, da so ondi po različnih ulicah napravljeni taki hrami, kamor se ubogi lahko gret hodijo, in da celó kočijaži, ki pred gledišči čakajo z vozovi, imajo v železnih hišicah ogenj, pri kterem se grejejo, ima tudi vsak berač debel kožuh, in vsaka bajta je tako zadelana, da ne mraz ne moča ne moreta do nje. Kadar mraz v Petrogradu dospé 25 stopinj, se oblečejo tudi vsi stražniki v kožuhe.

Pri vsem tem se vendar primeri, da marsikdo zmerzne; tega pa so si ljudjé sami krivi, ne pa njih zimske naprave; vodka (žganje) je že marsikterega pripravila ob življenje.

Rusi, čeravno je duh njih živ in iskren, se vendar ne gibljejo radi — telesno in dušno gibanje jim je ostudno. Pozimi se tedaj raji za peč vležejo ali v kožuh zavijejo, kakor da bi se gibčni bojevali zoper mraz. Nezmerno žganjopitje pa povikša še nevarnost, ker spanje v pijanosti je o hudem mrazu naj bolj nevarno. Ker pa vsaki hudi mraz dosti tacihsaspancov pod milim nebom naračma, je lahko zapopasti, da jih veliko zmerzne.

Naj večji mraz je navadno takrat, kadar je vreme jasno, in v krasnem Petrogradu je navadno „naj lepši dan“ takrat, kadar mraz doseže 30 stopinj na gorkomeru. Nebo je jasno, solnce sije lepo, kakor nikjer drugod, in žarki njegovi se lomijo skozi tisuč in tisuč ledenih kristalov v krasnih barvah. Iznad hiš in tudi zakurjenih cerkvá se valí gost dim kviško, da bi človek mislil, da v vsaki hiši je parnica. Sneg in led po ulicah in na Nevi sta bela in lična, kakor da bi bilo vse iz cukra narejeno. Celo mesto je odéto z belim oblačilom in vse strehe se blišče v ledenem kinču. Voda zmerzne, kamor koli jo vliješ; in studenci, štirne za ljudi in živino, sploh vse je zamerznjeno. Po ulicah pa se vsak giblje in hitro gré, sicer mu je merzla smert za petami.

(Dalje sledi.)

Ozir po domačii.

Ormož na Štajarskem.

Ptnjec biti v lastni domovini je gérdo.

Ormož, po nemški Friedau, majhno mestice na Štajarskem v okrožju mariborskem, okrajni lutomerski in sodnem okolišču celjskem, leži ob Dravi na veliki in poštni cesti, ki iz Ptuja pelje v Varaždin, od kterih je to mestice komaj po 3 milje oddaljeno. Stanovavcov šteje 780 v 113 zidanih večjih hišah, ki so večidel z opeko pokrite. V sredi dolge ulice stoji prostoren terg, ozaljšán s kipom Matere Božje. C. k. okrajna sodnija, ki obseže 4 □ milj z 19.700 prebivavci v 62 katasterskih in 34 novo osnovanih občinah (soseskah), in c. k. davkova vradnija ste tukaj, kamor po prihodnji novi politični prenareshi c. k. okrajna gosposka pride; zraven teh je tu tudi c. k. vodstvo žandarskega urada, oddelk c. k. finančne straže, notárstvo, pošta, komisarstvo za vo-

jaško priprego, lotrija, velika prodajavnica tobaka in štampeljna, opravišstvo graške in teržaške asekuracije, zastavnica, od ormožkega grajšaka ustanovljena bolnišnica za uboge in slovensko-nemška vsakdanja in nedeljska farna šola. Cerkev mestne fare (župe) pri sv. Jakobu, kamor je pridruženih 11 kmečkih občin z 2700 prebivavci, je bila izprva stranska kapela, že v letu 1271 po starogotiški osnovi zidana. Sedanjó podobo je dobila po blagodarni pripomoči slavnih križnikov; v letih 1832 in 1849 pa je bila popravljena in ozaljšana. Župnik z enim kaplanom opravljata duhovno službo. K ti fari se prišteva tudi v letu 1611 zidana podružnica sv. Janeza Kerstnika na Hlumu, ki stoji na visokem mestu lepe vinske gorice, od kodar se odpre kaj krasen pogled krog in krog. Po prizadevanju gosp. kaplana Petra Poliča se je napravila tu tudi šola, ki pa le malo učencov in učenk šteje.

Leta 1495 je Jakob Sekely, od kralja Matjaža Korvina za doljno Štajarsko postavljeni deželni poglavar, v Ormožu v pripomoč duhovnemu pastirstvu samostan za Franciškane sozidal, ki pa je leta 1786 spet nehal biti. Sled tega samostana se nahaja le še v podertijah olarije, ktere se kaj gerdo priležejo mestu.

Posebnega pomina vreden je ormoški grad, kjer je nekdaš komturija nemških križnikov bila, sedaj pa je lastnina gospoda Franca Pauer-a viteza Friedauskega, ki komaj 24 let star se je podal na pot po širocem svetu, je veliko skušil, in z mnogimi vednostmi obdarovan prišel domú. Iz grada se lepo vidi okoli, vert pa je ozaljšán z dolgimi verstami košatih lip; tudi murv je tu veliko zasajenih. V gradu je c. k. okrajna sodnija z davkovsko vradnijo; tu sem pride tudi prihodnja okrajna gosposka. Če je imel kdo kaj pri okrajni sodni ali pri davkovski vradni opraviti, ni v slovenskem jeziku nikdar drugač rekel, kakor „jaz grem v grad ali v grajšino“. Nekdanja grajšina ormoška je imela obširno politično sodno oblast z veliko podložnimi kmeti.

(Dalje sledi.)

Novičar iz austrianskih krajev.

Iz Pole v Istrii 8. aug. Toliko zaželjeni dež, ki krog in krog krepča žejno zemljo, se tudi pri nas že en teden vsaki dan pripravlja, — pa Bogu bodi milo! da ostaja vedno le pri pripravljanju. Da taka nezmerna suša je zaterla vso rast in da pri nas ne bo olja ne vina, je pač žalostna resnica. Krompirja imamo nekaj malega, pa je zlo drobán.

Iz Krajna 16. aug. * Ni davnej, kar se je v naši okolici nesreča zgodila, da se je otrok, ki so ga samega v hiši pustili in je po tléh plezal in do škafa z vodo priplezal, se v škaf na glavo prekucnil in v vodi utonil. Pretekli šmarni dan se je enaka pa še huja nesreča pri nas v Krajni zgodila. Vsa hiša gré ob devetih v cerkev; domá ostane pri poltretje leto stari deklici le stara mati. V kuhinji napravi ogenj in posadí deklico na ognjišče; v tem pa gré k peku iz hiše in pustí otroka samega na ognjišču. Al je kaka iskra doletéla nesrečno deklico ali se je kak drugač njegovo oblačilice unelo, ne vémo — to pa je gotovo, da je revče zgorelo! Koli-kokrat so bili ljudjé že vendar svarjeni zavolj nemarnosti z majhnimi otroci, pa vse nič ne pomaga! Potlej je jok in stok, ko je že prepozno, — pred pa je nečimernost in nič kakor le gerda, gerda nečimernost! Stariši! vi hočete, da bi vaši otroci pamet imeli, — kako! ker je samí nimate nič.

Iz Ljubljane. God (24. rojstni dan) Nj. veličanstva presvitlega cesarja Franc-Jožefa je bil včeraj z veliko cerkveno slovesnostjo obhajan. Strel topov je že ob petih zjutraj z visocega grada oznanoval krog in krog

praznični dan; ob 10. je bila velika sv. maša, ki so jo péli svetli knezoškof. Opoldne pred ta dan je bila slovesnemu dnevju posvečena obédnja pri gosp. knezoškofu; na večer tega dneva je šla muzika sedaj tukaj bivajočega c. k. regimenta Prohaska po mestu in je pred deželnim gosp. poglavarjem igrala „cesarsko pesem“. — Iz pisma milostivega gosp. škofa Baraga, ki ga je pisal prečastitemu gosp. kanoniku Novaku, zvémo, da zavolj mnogih opravil je bil 23. dan pret. mesca še v Novem Jorku, od kodar je mislil odriniti čez 2 dni. Tri duhovne je naprej poslal na gornje Mišigansko, bogoslovca Pirca pa v duhovnišnico Cincinatsko. Brata Reša nočeta med Indijane iti in ostaneta v Novem Jorku; namesto nju sta se oglasila dva nova misionarja iz Irskega.

Novičar iz mnogih krajev.

Do 15. augusta je bilo za državni zajém podpisano: na Horvaškem 4 mil. 766.310 fl., na Erdeljskem 7 mil. 416.545 fl., v Presburgu 9 milionov 136.004 fl., na Šleskem 4 mil. 485.480 fl., na Marškem 20 milionov 443.234 fl., v Dalmaciji 1 milion 301.000 fl., na Teržaškem 14 mil. 510.830 fl., na Českem 37 mil. 668.130 fl., v gornji Austrii 11 mil. 789.627 fl., na Salcburškem 1 mil. 734.910 fl., na Štajarskem 7 mil. 896.790 fl., na Koroškem 2 mil. 174.310 fl., na Krajnskem (do 10. aug.) 2 mil. 576.180 fl. Sliši se, da čas podpisovanja, ki ima danes izteči, bo podaljšán do konca tega mesca. Do 12. t. m. je bilo v vsem podpisanih 380 milionov. — Cesarski patent od 11. julia daje nove postave za osnovo dunajske borse. — Mesca januarja je ministerstvo notrajnih oprav po deželnih poglavarstvih vsim kmetijskim družbam velelo: naj svoje mnenje razodenejo o zložbi zemljiš. Gledé na te po razmerah posamnih dežel izdelane načerte je izdelalo sl. ministerstvo postavo za zložbo zemljiš, ktere razglas se smé kmalo pričakovati. — Ker koli, po kterih so telegrafne strune razpéte, kmali zgnijó, je dr. Hlubek ministerstvu nasvetoval, naj bi se tudi v naših deželah vsadile drevésa, po kterih bi se namest kolov potegnile telegrafne strune; ministerstvo kupčijstva je poterdilo ta nasvèt, po kterem se bojo za to rabo pripravne drevésa vsadile. — Za c. k. zdravilskega svetovavca na Horvaškem je izvolilo c. k. ministerstvo gosp. dr. Al. Vancasa. — Novíce iz podonavskega bojišča noter do 10. t. m. niso prinesle nič posebnega. Rusovska armada maršira brez ovér iz Moldave, vendar se spet sliši, da, če austrijska armada ne posede knežij, bo en oddelk ostal v Galaču, drugi v Brajli. Omer-paša pa je nek 8. dan t. m. prejel po službinem potu naznanilo, da pride austrijska armada v Moldavo in Valahijo, kakor hitro bo rusovska armada odšla čez Seret. Sliši se, da je deželni poglavar zgornje Austrije gosp. Eduard Bach (brat ministra) določen za ces. austrijskega civilnega komisarja v Moldavi in Valahii. — 6. dan t. m. je slavni polkovnik Iskender Beg (grof Ilinski) s prednjo stražo turške armade slovesen vhod obhajal v Bukureštu; tudi Omer-paša pride tje, pa se bo nek kmalo nazaj vernil v Ruščuk. Turški armadi je ukazano, da nesmé dalje kot v Bukurešt iti. Za napad Krime in Sebastopola se take priprave delajo, da prav za prav se bo še le zdaj od velike in razsodivne vojske kaj slišalo. Na Alandskih otokih se je že huda začela (Aland se množica otokov imenuje, ki so v vhodu hotniškega zaliva in se visoko čez morjedvigujejo; le na 80 otocih stanujejo ljudje, Bomarsund je naj večji). Francozka armada, ki je prišla na Aland, je

začela 11. dan t. m. baterije delati in Bomarsund zaje-mati; 15. t. m. so po krepki brambi rusovske armade vendar Francozi naj močnejši stolp vzeli. — Bolj kakor v Evropi so Rusi v Azii srečni; po rusovskem naznanilu so bili Turki pri Bajazetu pod vodstvom generala Wrangel-na tako tepeni, da so zgubili 4 topove, 17 bandér in 3000 vojakov. — Na Španjskem se še zmiraj hudo kuha in Bog vé, kakošen in kdaj bo konec ondašnjih prekucij. Republikanska stranka je podpihala en regiment v Barceloni, da se je spuntal in 2 oficirja umoril; general Concha je zaterl punt in ukazal vsacega desetega vojaka ustreliti, pozneje jim je pa vendar prizane-sel in le 3 glavarje ustreliti dal; vsi ostali pridejo iz dežele na naselitve v ptujih deželah. Deržavni zbor (Cortes) je poklican v posvèt in sklep deržavne pre-naredbe, ki pa se ne smé utikati v to, kar vladarsko rodovino zadeva. Sicer je pa mogel Espartero neki de-putaciji zagotoviti, da mati kraljice ne bo ne očitno ne- skrivaj Madrida zapustila.

Žanjice.

Izhaja svetlo solnčice,
In megla preč beži,
Škerjanček že oglašá se;
Kaj tukaj vse molči?
Oj Micka! si ti tičica
Si ktero zmisliła?
Jo berž zasukajte, deklíči, na
glas;
Veselo spevajte, ker mlad je
še čas!

Sosedove so pridne kaj;
Do njive pol so že;
Nas zmagati ne smejo zdaj,
Pred skozi bomo mé.
Kaj, Ančka, tam postajaš zad?
Se snop ne veže rad?
Je njiva prostorna, nikar ne
miruj;
Si tak neokorna, se bolj
obračuj!

Zapojmo prvo v čast Bogu,
Ki nas ohrani sam;
Zapojmo drugo Jezusu,
Ki ženin ljub je nam.
Pokličimo v Marijo še,
In varhe angeljčke.
Kadar je od neba nam dana
pomoč,
Se bati ni treba, če dan je
al noč.

Le čeversto Lenko tam poglej,
Kak reže jo vés čas!
Jo maha Jerčka spet naprej,
Ugnati misli nas.
Ne daj se, Mina, ji nikar,
Naj spred ne bo nikdar!
Žanjica vesela serpiček verti;
Če dosti je dela, brez plače
to ní.

Rumeno klasje šepetá,
In nadja se žanjic;
Uklanjati se dobro zná,
Bo dalo kaj potie.
Kadar prav ojster ni serpec,
Le majhen bo snopeč.
Le urno brusimo serpiče
z oslo,
V pšenico mahnimo, ki je
kot zlato!

Oj, Neža! gospodinja gre,
Bo kmalo tukaj sok,
Bo žganec al pa štrukelj še,
Je mati dobrih rok.
Nas žejnih tudi ne pustí,
Se gerlo ne usuší.
Nikar ne počasno, pred sno-
pov bo več,
Zapojmo bolj glasno, skor delo
bo preč!

Požeta zdaj je njivica,
Potile smo se res;
Pa zlata je pšeničica
Ki lulike ni vmes.
Še ena žetev čaka nas,
Pa kakšna? — zadnji čas.
Hranila pšenica se v žitnico bo;
Naj vzame dušica se v sveto nebo. P. H.

Pogovori vredništva. Gosp. Iv. K. v P.: Hvala lepa za „koledarčka“ namenjeno povestico. Nadjamo se, da bo tudi bravcem tako všeč, kakor je nam.

Stan kursa na Dunaji 17. augusta 1854.

Obligacije	5 %	86 fl.	Esterhaz. srečke po 40 fl.	84 1/2 fl.
deržavnega	4 1/2 %	74 3/4 "	Windšgrac. " " 20 "	29 "
dolga	4 %	66 5/8 "	Waldstein. " " 20 "	28 5/8 "
	3 %	51 1/2 "	Keglevičeve " " 10 "	10 1/8 "
	2 1/2 %	42 3/8 "	Cesarski cekini.	5 fl. 37
Oblig. 5% od leta 1851 B		98 "	Napoleonor (20 frankov)	9 fl. 23
Oblig. zemljiš. odkupa 5%		80 "	Suverendor	16 fl. 3
Zajemi od leta 1834		221 "	Pruski Fridrihsdor	10 fl. —
" " 1839		129 1/4 "	Nadavk (agio) srebra:	
" " 1854		89 1/2 "	na 100 fl.	20 1/2 fl.